

שיח מחרבות נקום

מחשבות על המצב
ובעקבות תערוכת חד-גדיא: מעגל האימה

מאת: ד"ר צופיה דקל כספי
עורך ומנחה: צביקה ניר, בית הסופר, 8/02/2023

חד גדיא: מעגל האימה

בית האמנים ירושלים מאי/2022

אוצרת: ד"ר צופיה דקל כספי

❖ הנושא: שאלת המחזוריות הטראגית
הידועה מראש כפי שהיא באה לידי ביטוי
בייצוג החזותי של יוצרים

❖ היצירות בתערוכה נעו במנעד התרבותי
הרחב המרכיב את זהותנו הפרטית
והציבורית

❖ בחרתי להביא 4 עבודות של יוצרים
העוסקים בנושא ההקרבה, הטורף
והנטרף שהופך לטורף

❖ צילום: שלמה סרי

חד גדיא מעגל האימה

חד גדיא, חווה אלברשטיין, 1989

הבית שנוסף לפיוט

ומה פתאום את שרה חד גדיא ?
אביב עוד לא הגיע ופסח לא בא .
ומה השתנה לך מה השתנה ?
אני השתניתי לי השנה
ובכל הלילות בכל הלילות
שאלתי רק ארבע קושיות
הלילה הזה יש לי עוד שאלה
עד מתי יימשך מעגל האימה
רודף הוא נרדף מכה הוא מוכה
מתי ייגמר הטירוף הזה
ומה השתנה לך מה השתנה ?
אני השתניתי לי השנה
הייתי פעם כבש וגדי שליו
היום אני נמר וזאב טורף
הייתי כבר יונה והייתי צבי
היום איני יודעת מי אני

שריף ואכד, יריחו תחילה, 2002

אקריליק על בד,

מוזיאון ישראל, ירושלים

(

❖ ואכד, נולד בנצרת (1964) למד אמנות
ופילוסופיה באוניברסיטת חיפה

❖ העבודה נעשתה בהשראת נושא הציד,
נושא פופולרי בפני עצמו, המעטר
פסיפס מהמאה ה-8 לספירה בארמון
הישאם ביריחו

❖ הסדרה מתארת אריה הטורף איילה –
עד השלמת המהפך מטאמורפוזי

מקור ההשראה לעבודה של שריף ואכד

❖ פסיפס רצפה בארמון הישאים (חירבת אלמפג'ר) מהמאה ה-8 לספירה ביריחו אתר ארכיאולוגי מהתקופה האומאית, צילום מויקיפדיה, נחלת הכלל, מידות: 1,532 × 2,024

❖ נושא קלאסי של ציד: אריה התוקף איילה או צבי ישראלי תלוי את מי שואלים ומה הטריטוריה שלו

אסי משולם, מולך, 2013

טכניקה מעורבת. צילום: מאיה זהבי

❖ העבודה משקפת את גישתו הקמאית של משולם, למיתולוגיות פגאניות, גישה הנעה בנתיב החזרה למקורות קדומים, למנהגים דתיים, לטקסים כפייתיים עתירי אמונות תפלות, ששירתו ומשרתים עד היום, שמאנים ומנהיגים צמאי שלטון וכוח במרחבים סמויים וגלויים.

❖ הפסל, דימויי מפלצתי, מצועצע וגרוטסקי של המולך הישוב על כס מלוכה כשהוא ענוד בתרומות מאמיניו

❖ אייקון המהדהד את מופע עגל הזהב ואת תעשיית עבודת האלילים המתפתחת לנגד עינינו.

ראפת חטאב, שלושה בלוקים ומרווח אחד, ארכיטיפ החשיבה האנושית, 2022, אריגת קרושה, צילום: שלמה סרי

❖ צייד, ניצוד וניצוד-השב-להיות-צייד. סצנה קלאסית מפוארת של ציד חזיר הבר, טורף ההופך לנטרף בידי שני הציידים האוגפים אותו לשמחת כלב הצייד ..

❖ סצנה שהייתה נפוצה בעיטור שטיחי קיר בבתי אצולה, ונלקחה מדגמים שקובצו בספרי סריגה מראשית המאה ה-20 בצרפת. טרנד שהפך ברבות השנים לתעשייה רווחת ובהישג יד..

❖ אריגת קרושה – מעידה על עמלנות היוצר המצוי במעין תהליך של ריפוי

.

תודה